

II. Режими реалізації податкового обов'язку

Артем Котенко

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(Харків, Україна)
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-0790-2512>
Researcher ID: AAG-6599-2020
art.m.kote@gmail.com

DOI: 10.33498/Юшн-2024-04-041

УДК 347.73:336.2

ПОДАТКОВІ РЕЖИМИ: ЗМІСТ І ВИДИ

Анотація. Досліджується проблема термінологічної неузгодженості у регламентації податкових режимів і таких суміжних понять, як загальний і спеціальний податкові режими. Надається їх авторське визначення.

Метою статті є дослідження актуального правового регулювання податкових режимів, визначення змісту податкового режиму та ознак загального й спеціального податкових режимів та вироблення пропозицій з удосконалення понятійного апарату.

Стаття є продовженням дослідження проблематики термінологічної неузгодженості у податково-правовому регулюванні. У статті аналізуються поняття, які є системотвірними для податково-правового регулювання. Йдеться про податковий режим і його види. Робиться висновок про наявність двох податкових режимів – загального та спеціального. Останній представлений спрощеною системою оподаткування, обліку і звітності, що є наразі єдиним різновидом спеціального податкового режиму. Констатується нелогічність протиставлення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності загальній системі оподаткування. Остання у правозастосуванні наділяється змістом загального податкового режиму. Звернено увагу на можливість у рамках окремих податків існування спеціальних режимів оподаткування. Такий приклад лише один – це спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату.

Проведене дослідження дало змогу визначити податковий режим як комплекс правових норм, що визначають перелік податків і зборів, щодо яких виникає податковий обов'язок. Загальний податковий режим визначено як комплекс правових норм, що визначають фіксований перелік податків та зборів, щодо яких у суб'єктів господарювання виникає податковий обов'язок, якщо таким господарюючим суб'єктом не обрано спеціальний податковий режим. Під спеціальним податковим режимом пропонується розуміти комплекс правових норм розділу 14 Податкового кодексу України, що визначають узгоджений набір процедур, які змістовно по-іншому від загального податкового режиму можуть визначити порядок ведення податкового обліку, заповнення і подання податкової звітності, сплати податків суб'єктами господарювання та можуть передбачати відмінний порядок визначення елементів податку та збору та/або звільнення від сплати окремих податків та зборів.

Ключові слова: податковий режим; загальний податковий режим; спеціальний податковий режим; спрощена система оподаткування, обліку та звітності; загальна система оподаткування; система оподаткування; режим оподаткування.

© Артем Котенко, 2024

Постійний розвиток податково-правового регулювання зумовлює численні зміни, які умовно можна поділити на систематичні та ситуаційні. Систематичні зміни суттєво інакше регламентують податкові відносини. Такі зміни можуть стосуватися переліку податків і зборів, елементів податків, процедур обліку, звітності, адміністрування тощо. Такі зміни вирізняються змістовим наповненням. Ситуаційні зміни – це зміни, що повинні вирішити локальні проблеми правової регламентації. Особливо яскраво ситуаційні зміни використовувалися після повномасштабного вторгнення. Ситуаційні зміни вирізняються низькою якістю юридичної техніки. У сукупності всі зміни так чи інакше призводять до численних неузгодженостей, що суперечить принципу правової визначеності.

У Податковому кодексі України (далі – ПК України)¹ вистачає неузгодженостей, що зумовлює потребу в проведенні дослідження й виробленні пропозицій для їх усунення. У статтях “Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи”², “Податкова система: особливості понятійного апарату”³ була зачеплена проблематика податкових режимів: види, співвідношення та особливості закріплення. Логічним буде продовжити дослідження у цьому напрямі й проаналізувати проблеми правової регламентації податкових режимів. Останні слід віднести до системотвірних.

Проблематику податкових режимів на різних рівнях деталізації досліджували М. Кучерявенко⁴, К. Андрієвський⁵, Є. Шаптала⁶, С. Данієлян⁷, О. Парашенко⁸ та ін. Вчені робили спробу викласти власні погляди і з різних позицій досліджували податковий режим, податково-правовий режим, спеціальний податковий режим, спрощену систему оподаткування, обліку та звітності та інші, співзвучні категорії податково-правового регулювання. Звісно, можна піти традиційним шляхом, цитуючи різних дослідників у пошуках недоліків у їхніх тезах і висновках. Такий підхід для статті видається громіздким та обтяжливим для сприйняття саме авторської позиції.

Метою статті є дослідження актуального правового регулювання податкових режимів, визначення змісту податкового режиму й ознак загального і спеціального податкових режимів та вироблення пропозицій з удосконалення понятійного апарату.

У ПК України, незважаючи на велику за обсягом ст. 14 “Визначення понять”, не знайшлося місця для визначення поняття “податковий режим”

¹ Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n5372>> (дата звернення: 01.02.2024).

² А Котенко, ‘Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи’ [2020] 4 Право України 43–56 <https://doi.org/10.33498/louu-2020-04-043>.

³ А Котенко, ‘Податкова система: особливості понятійного апарату’ [2021] 4(36) Право та інновації 80–4 [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2021-4\(36\)-11](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2021-4(36)-11).

⁴ М Кучерявенко, *Курс податкового права, т 2* (Право 2004).

⁵ К Андрієвський, ‘Спеціальні податкові режими’ (дис канд юрид наук, 2009).

⁶ Є Шаптала, ‘Податково-правовий режим: поняття та ознаки’ [2018] 81 Актуальні проблеми держави і права 160–7.

⁷ С Данієлян, ‘Правове регулювання єдиного податку’ (дис канд юрид наук, 2015).

⁸ О Парашенко, ‘Регулювання податкових режимів в Україні: термінологічний аспект’ [2021] 8 Юридичний науковий електронний журнал 250-3 <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-8/56>.

чи “податкові режими”. Натомість у ст. 4 “Визначення основних термінів і понять” Митного кодексу України (далі – МК України)⁹ надано визначення поняття “митний режим”. Його визначено як комплекс взаємозв’язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування й зумовлюють їх використання після митного оформлення.

Не містить ПК України й зрозумілого переліку видів податкових режимів. Тому для з’ясування змісту поняття “податковий режим” і видів податкових режимів слід вдаватися до ґрунтовного аналізу як податково-правових норм, так і практики їх застосування. Знов-таки, у МК України розділ 5 повністю присвячено митним режимам. У ст. 70 надається виключний перелік митних режимів. Їх аж 14, і особливості кожного митного режиму розкриваються у окремій главі розділу 5. Убачається, що МК України – непоганий приклад правильного підходу до принципу правової визначеності, який часто обговорюється у науковій літературі.

Повернемося до положень ПК України. Стаття 11 і розділ 14 ПК України мають однакову назву “Спеціальні податкові режими”. У ст. 11 надано визначення поняття “Спеціальний податковий режим”. Це система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб’єктів. Також ст. 11 визначаються вимоги до спеціальних податкових режимів. Це установлення і застосування спеціальних податкових режимів виключно у випадках та порядку, передбачених ПК України. Більше того, встановлення спеціального податкового режиму передбачає необхідність прямої вказівки на це. Такий висновок ґрунтується на положенні п. 11.4 ст. 11 ПК України: “Не визнаються спеціальними режимами податкові режими, не визначені такими цим Кодексом”¹⁰.

Розділ 14 ПК України, яким і повинні регламентуватися спеціальні податкові режими, натепер складається із однієї глави: “Глава 1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності”. Можна зробити висновок, що спеціальні податкові режими представлено лише одним видом – спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності.

Ретроспективний погляд дає змогу виділити й інші спеціальні податкові режими, які наразі виключені з податкової системи. Йдеться про фіксований сільськогосподарський податок; збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну і теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками; збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності. Зазначені спеціальні податкові режими безпосередньо такими не називалися. Про належність до спеціальних податкових режимів вказувало структурне розміщення відповідних глав, поміщених у розділі 14 “Спеціальні податкові режими” ПК України. До речі, спрощена система оподаткуван-

⁹ Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>> (дата звернення: 01.02.2024).

¹⁰ Податковий кодекс України (н 1).

ня, обліку та звітності у ПК України також не визначається як спеціальний податковий режим. Лише на основі структури ПК України можна про це стверджувати.

Зазначені спеціальні податкові режими, що були виключені з таких на підставі Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи”¹¹, нікуди не зникли. Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну й теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками, було фактично включено до переліку підакцизних товарів електричної енергії. Фіксований сільськогосподарський податок сплачує 4 група платників єдиного податку.

Логічно, що спеціальний чи спеціальні податкові режими передбачають наявність загального чи загальних податкових режимів. Але наразі припустимо, що є лише один загальний податковий режим. На відміну від ситуації зі спеціальним податковим режимом, ПК України не містить визначення поняття “загальний податковий режим”. Загалом термін “загальний податковий режим” не застосовується. Лише у п. 210.8 ст. 210 ПК України використовується термін “загальний режим оподаткування”.

Згідно з п. 210.8 ст. 210 ПК України дилер зобов’язаний вести окремий податковий облік операцій з придбання та постачання культурних цінностей та окремий облік операцій з придбання та постачання інших товарів / послуг, до яких застосовується загальний режим оподаткування. Убачається, що правовий механізм податку на додану вартість передбачає загальний і спеціальні режими оподаткування. Однак, чи можна взагалі вважати тотожними поняття “загальний податковий режим” і “загальний режим оподаткування”? Вбачається, що ні. Проте це “не заважає” ототожнювати ці поняття у правозастосуванні.

Свою чергою ст. 210 ПК України, яка розміщена у розділі 5 “Податок на додану вартість”, має назву “Спеціальний режим оподаткування діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату”. Відповідно до п. 210.1 ст. 210 ПК України у випадках, визначених цією статтею, операції з постачання виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату підлягають оподаткуванню згідно з нормами цієї статті та не підлягають оподаткуванню в загальному порядку, встановленому цим розділом. Тобто йдеться про певні особливості оподаткування податком на додану вартість окремих видів операцій.

Такі особливості пов’язані з конкретно визначеними предметами оподаткування: вироби мистецтва, предмети колекціонування або антикваріату. При цьому ст. 210 ПК України передбачений суттєво відмінний механізм податку на додану вартість. Базою оподаткування визначається маржинальний прибуток, а не договірна вартість товарів. Також із особливостей можна виділити те, що податкова накладна не виписується, а платник податку,

¹¹ Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28 грудня 2014 р. № 71-VIII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#n1664>> (дата звернення: 01.02.2024).

що придбаває культурні цінності в дилера, який застосовує маржинальну схему, не має права вимагати податкову накладну та відносити до податкового кредиту суму податку, сплаченого на маржинальний прибуток. Можна дійти висновку, що спеціальний режим оподаткування діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату – це суттєво відмінний порядок оподаткування податком на додану вартість діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату.

О. Паращенко, досліджуючи податкові режими, звернула увагу на відсутність термінологічної єдності в судових рішеннях. Судді застосовують словосполучення “спрощена система оподаткування” та “загальна система оподаткування” у своїх рішеннях¹², протиставляючи загальний податковий режим спрощеній системі оподаткування.

Можна стверджувати, що у правозастосовній практиці є звичним використання понять “загальна система оподаткування” та “спрощена система оподаткування”. Застосовуваний судами підхід фактично підміняє загальний податковий режим терміном “загальний режим оподаткування”. Отже, рішення судів жодним чином не вносять ясності у вирішення цілого ряду питань. Логічним є протиставлення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності як спеціальному податкового режиму саме загальному податковому режиму.

Використовуваний у судовій практиці термін “загальна система оподаткування” має законодавче підґрунтя. Опосередковано термін “загальна система оподаткування” застосовується у п. 8 підрозділу 4 розділу 20 ПК України. Цей пункт передбачає, що для платників податку на прибуток, які перейшли зі спрощеної системи оподаткування на загальну, одночасно з визнанням доходів від продажу товарів (виконання робіт, надання послуг) на загальній системі оподаткування до складу витрат включається собівартість таких товарів, робіт, послуг, що склалася в період перебування такого платника на спрощеній системі оподаткування, пропорційно сумі визнаних доходів.

У п. 8 підрозділу 4 розділу 20 ПК України спрощеній системі оподаткування протиставляється загальна система оподаткування. При цьому під загальною системою оподаткування розуміється саме загальний податковий режим. Такий підхід можна визнати помилковим. Терміни “загальна система оподаткування” та “загальний податковий режим” використовуються як тотожні за змістом. Однак це не сприяє принципу правової визначеності. Спрощеній системі оподаткування, обліку і звітності повинен протиставлятися саме загальний податковий режим, а не загальна система оподаткування.

Правильною вбачається фраза: “суб’єкт господарювання втратив право на обрання спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності та повинен перейти на загальну податкову систему”. Необхідно виробити єдині підходи для визначення таких системотвірних категорій, як податковий режим, загальний податковий режим та спеціальний податковий режим.

¹² Див: Паращенко (н 8) 250-3.

На нашу думку, слід виходити із наявної правової регламентації, що дасть можливість надати визначення згаданих понять задля забезпечення принципу правової визначеності. Оскільки у ПК України найбільш повно визначено зміст і вимоги до спеціального податкового режиму, вбачається логічним почати аналіз саме з нього.

У ст. 11 ПК України міститься визначення спеціального податкового режиму як системи заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів. Тобто спеціальний податковий режим пов'язується з:

- окремою чи окремими категоріями господарюючих суб'єктів;
- системою заходів, що визначають особливий порядок оподаткування.

Можна дійти висновку, що спеціальний податковий режим повинен охоплювати певну групу платників податків. Не може спеціальний податковий режим бути індивідуально визначеним. Це відповідає загальним підходам до податково-правового регулювання. Прикладом є заборона індивідуальних податкових пільг. При цьому спеціальний податковий режим може поширюватися виключно на господарюючих суб'єктів – юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Слід також з'ясувати, про які заходи йдеться, у чому полягає особливий порядок і що ж таке оподаткування. Здавалося б, базова категорія. А відповіді у законодавстві немає.

Продовжуючи міркування щодо співвідношення понять “податкова система” і “система оподаткування” зазначимо, що система оподаткування – це певна система відносин, що пов'язані із існуючим податком. Система оподаткування охоплює відносини, процедури з податкового обліку, сплати податку та звітності¹³. Отже, оподаткування можна розглядати як певний процес ведення податкового обліку, заповнення й подання податкової звітності, сплати податків.

Під системою заходів, що визначають особливий порядок оподаткування, слід розуміти узгоджений набір процедур, які змістовно по-іншому можуть визначати порядок ведення податкового обліку, заповнення і подання податкової звітності, сплати податків. При цьому такі змістовні зміни можуть стосуватися як одразу всіх зазначених вище відносин, так і ні.

Такий підхід цілком узгоджується зі змістом спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності, але не узгоджується із назвою. Оподаткування, облік і звітність – це окремі категорії, які не охоплюють одна одну. У п. 291.2 ст. 291 ПК України спрощену систему оподаткування, обліку та звітності визначено як особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 ПК України, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. Це фактично зумовлює виставлення знака рівності між оподаткуванням і справлянням податків і зборів. Наведений вище аналіз дає підстави не по-

¹³ Див. також: Котенко (н 2) 43–56.

годитися із запропонованим у ПК України підходом. При цьому не можемо не звернути увагу на термінологічну плутанину зі сплатою та справлянням податків і зборів.

Також у ст. 11 ПК України зазначається, що спеціальні податкові режими встановлюються та застосовуються у випадках і порядку, визначених виключно ПК України. Не визнаються спеціальними режимами податкові режими, не визначені ПК України. Тобто встановлення спеціального податкового режиму передбачає необхідність прямої вказівки на це. Ми вже зазначали про це вище. Однак у ПК України не вказується, якими є вимоги до встановлення та визначення спеціального податкового режиму. Вбачається, що формальною ознакою спеціального податкового режиму є розміщення норм, які регламентують спеціальний податковий режим, у розділі 14 ПК України.

Слід звернути увагу, що у ст. 11 ПК України також зазначено, що спеціальний податковий режим може передбачати особливий порядок визначення елементів податку та збору, звільнення від сплати окремих податків та зборів. Отже, змістом спеціального податкового режиму є:

- особливий порядок визначення елементів податку та збору;
- звільнення від сплати окремих податків та зборів.

Привертає до себе увагу вказівка на особливий, тобто відмінний порядок визначення елементів податку та збору та/або звільнення від сплати окремих податків і зборів. Про певну особливість йдеться й у визначенні єдиного спеціального податкового режиму – спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. У п. 291.2 ст. 291 ПК України визначено, що спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 ПК України, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Можна дійти висновку, що спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це звільнення від сплати окремих податків і зборів, що передбачає особливий, тобто спрощений порядок ведення обліку та звітності. Тобто спрощена система оподаткування, обліку та звітності передбачає одночасне звільнення від сплати окремих податків і зборів та особливий порядок визначення елементів податку та збору, що полягає у спрощеному порядку ведення обліку та звітності.

Проведений аналіз дає змогу дійти висновку, що спеціальний податковий режим – це комплекс правових норм розділу 14 ПК України, що визначають узгоджений набір процедур, які змістовно по-іншому, ніж загальний податковий режим, можуть визначати порядок ведення податкового обліку, заповнення і подання податкової звітності, сплати податків суб'єктами господарювання та можуть передбачати відмінний порядок визначення елементів податку та збору та/або звільнення від сплати окремих податків та зборів.

Загальний податковий режим повинен складатися із певного набору податків та зборів і не передбачати особливостей визначення елементів податків та зборів чи звільнення від сплати окремих податків та зборів.

Отже, можна виокремити набір податків і зборів, що сплачувалися б суб'єктами господарювання, якщо вони не обрали спеціальний податковий режим. Тож можна зробити висновок, що загальний податковий режим – це комплекс правових норм, що визначають фіксований перелік податків і зборів, щодо яких у суб'єктів господарювання виникає податковий обов'язок, якщо таким господарюючим суб'єктом не обрано спеціальний податковий режим.

З'ясування змісту поняття “загальний податковий режим” дає можливість визначити і зміст поняття “податковий режим”. Під податковим режимом слід розуміти комплекс правових норм, що визначають перелік податків і зборів, щодо яких виникає податковий обов'язок. Як вказується у запропонованому визначенні спеціального податкового режиму, за колом осіб такий режим може поширюватися виключно на суб'єктів господарювання. Загальний податковий режим – це різновид податкового режиму, який поширюється на всіх платників податків, зокрема фізичних осіб.

Не можемо оминати увагою й проблематику спеціального режиму оподаткування, передбаченого ст. 210 ПК України. Фактично йдеться про передбачену в рамках загального податкового режиму особливість оподаткування податком на додану вартість діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату. Отже, у рамках податку, який включений до загального податкового режиму, може передбачатися особливість його сплати, що передбачає суттєві відмінності у визначенні окремих елементів такого податку. За таких умов загальний режим оподаткування слід розглядати як позбавлений будь-яких особливостей порядок сплати податку, що включений до загального податкового режиму. Водночас складно поділяти “прагнення” законодавця до численного використання різних режимів. Приклад податку на додану вартість – це окремий випадок, що не повинен поширюватись на інші податки. Це означає, що в рамках окремого податку можуть існувати й особливості визначення окремих елементів податку, однак такі особливості не повинні бути виділені в окремий режим.

Висновки. Податковий режим необхідно розглядати як комплекс правових норм, що визначають перелік податків і зборів, щодо яких виникає податковий обов'язок. Слід виділити два податкові режими – загальний податковий режим і спеціальний податковий режим.

Загальний податковий режим – це комплекс правових норм, що визначають фіксований перелік податків і зборів, щодо яких у суб'єктів господарювання виникає податковий обов'язок, якщо таким господарюючим суб'єктом не обрано спеціальний податковий режим. Спеціальний податковий режим – це комплекс правових норм розділу 14 ПК України, що визначають узгоджений набір процедур, які змістовно по-іншому, ніж загальний податковий режим, можуть визначати порядок ведення податкового обліку, заповнення й подання податкової звітності, сплати податків суб'єктами господарювання та можуть передбачати відмінний порядок визначення елементів податку та збору та/або звільнення від сплати окремих податків та зборів.

У рамках окремих податків можливо існування спеціальних режимів оподаткування. Єдиний приклад такого режиму – це спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату. Однак це не означає неможливість встановлення спеціальних режимів оподаткування окремими податками. Вбачається, що термінологічна плутанина з режимами у податково-правовому регулюванні повинна бути розв’язана. Отже, спеціальний режим оподаткування, передбачений ст. 210 ПК України, – це передбачена в рамках загального податкового режиму особливність оподаткування податком на додану вартість діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату. Своєю чергою загальний режим оподаткування – це позбавлений будь-яких особливостей порядок сплати податку, що включений до загального податкового режиму.

REFERENCES

Bibliography

1. Kucheriavenko M, *Kurs podatkovoho prava, t 2* (Pravo 2004).

Journal articles

2. Kotenko A, ‘Pryntsyvy podatkovoho zakonodavstva yak vykhidni zasady pobudovy podatkovoi systemy’ [2020] 4 *Law of Ukraine* 43–56 <<https://doi.org/10.33498/louu-2020-04-043>>.
3. Kotenko A, ‘Podatkova systema: osoblyvosti poniatiinoho aparatu’ [2021] 4(36) *Law and innovations* 80–4 <[https://doi.org/10.37772/2518-1718-2021-4\(36\)-11](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2021-4(36)-11)>.
4. Parashchenko O, ‘Rehulivannia podatkovykh rezhymiv v Ukraini: terminolohichniy aspekt’ [2021] 8 *Juridical scientific and electronic journal* 250-3 <<https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-8/56>>.
5. Shaptala Ye, ‘Podatkovo-pravovyi rezhym: poniattia ta oznaky’ [2018] 81 *Current Problems of State and Law* 160–7.

Theses

6. Daniilian S, ‘Pravove rehulivannia yedynoho podatku’ (dys kand yuryd nauk, 2015).
7. Andriievskiy K, ‘Spetsialni podatkovyi rezhymy’ (dys kand yuryd nauk, 2009).

Artem Kotenko

TAX REGIMES: CONTENT AND TYPES

ABSTRACT. The problem of terminological inconsistency in the regulation of tax regimes and such related concepts as general and special tax regimes is studied. The author provides his own definitions of these concepts.

The purpose of the article is to study the current legal regulation of tax regimes, to define the content of the tax regime and the features of general and special tax regimes, and to develop proposals for improving the conceptual framework.

The article is a continuation of the study of the problem of terminological inconsistency in tax and legal regulation. The article analyses the concepts which are systemically important for tax and legal regulation. It is about the tax regime and its types. It is concluded that there are two tax regimes: general and special. The latter is represented by the simplified system of taxation, accounting and reporting, which is currently the only type of special tax regime. The author notes that it is illogical to contrast the simplified system of taxation, accounting and reporting with the general taxation

Артем Котенко

system. In law enforcement, the latter is given the content of the general tax regime. The author notes the possibility of special tax regimes within the framework of certain taxes. One such example is the special regime of value-added taxation of activities related to art, collectibles or antiques.

The study allowed us to define a tax regime as a set of legal rules that determine the list of taxes and fees for which a tax liability arises. The general tax regime is defined as a set of legal rules that determine a fixed list of taxes and fees in respect of which business entities are subject to tax liability, unless such business entity has chosen a special tax regime. The special tax regime is proposed to be understood as a set of legal provisions of Section 14 of the Tax Code of Ukraine, which define a coordinated set of procedures that may determine the procedure for keeping tax records, filling in and submitting tax reports, paying taxes by business entities in a substantially different way from the general tax regime and may provide for a different procedure for determining the elements of tax and fee and/or exemption from certain taxes and fees.

KEYWORDS: tax regime; general tax regime; special tax regime; simplified taxation, accounting and reporting system; general taxation system; taxation system; taxation regime.